ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของครู

ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1

: กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลสงขลา

ผู้เขียน นางสาวสินี กล่ำมาตย์

**สาขาวิชา** การประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2551

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย ตนเองในด้าน 1) การเตรียมการสอน 2) การสร้างบรรยากาศ 3) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอนุบาล สงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 8 คน นักเรียน จำนวน 21 คน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ในโรงเรียนอนุบาลสงขลา และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาล สงขลาฝ่ายบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และออกแบบวิจัยแบบ กรณีศึกษา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาอยู่ในสนามนาน 1 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เก็บ ข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก รวมถึงการศึกษาจากเอกสารและภาพถ่าย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย และการวิเคราะห์เนื้อหา

## ผลการวิจัยพบว่า

- 1. ด้านการเตรียมการสอน ครูได้มีการเตรียมแผนการสอนและเตรียมสื่อการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและความต้องการของนักเรียนมาล่วงหน้า รวมถึงมีการเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายเหมาะแก่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในส่วนของแผนการสอน เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ไม่ครบองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ นักเรียน ยังไม่ได้ริเริ่มวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ไม่มีแผนการเรียนรู้ของตนเอง และ ไม่ได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง แต่มีส่วนที่เป็นกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ การให้นักเรียนได้จัดทำโครงงาน
- 2. ด้านการสร้างบรรยากาศ มี 2 ด้านคือ ด้านกายภาพ ในส่วนของห้องเรียน สิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เหมาะแก่การเรียนรู้ด้วยตนเอง และด้านจิตวิทยา ครู ได้สร้าง บรรยากาศที่อบอุ่น เป็นกันเอง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี ช่วยเหลือ แนะนำนักเรียนให้เห็น

ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเข้าใจในบทบาทของตนเองและครูผู้สอน ซึ่งเป็น บรรยากาศของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดี

- 3. ค้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มี 2 ลักษณะคือ การจัดการเรียนการสอนที่เป็น กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ด้วย ตนเอง คือ มีการจัดทำโครงงานที่นักเรียนได้มีการริเริ่มวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ วาง แผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนให้บรรลุจุดหมาย ประเมิน ความก้าวหน้าของกิจกรรมที่ทำ เมื่อเกิดข้อผิดพลาดก็มีการปรับปรุงแก้ไข และมีการประเมินผลการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ไม่ครบ องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนักเรียนต้องเรียนรู้ตามแผนการจัดการ เรียนการสอนที่ครูเป็นผู้กำหนด โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการ สอน
- 4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ มี 3 ระยะคือ การประเมินผลก่อนเรียน มีการทดสอบก่อน เรียนเพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้เดิมอยู่ในระดับใด การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการ ประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างเรียน โดยในการประเมินผลได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การกำหนดวิธีการนำเสนอผลงาน เกณฑ์การประเมินผล โดยสามารถประเมินผลงานของตนเอง และเพื่อนได้ และมีการประเมินผลเป็นระยะๆตลอดภาคเรียน ในส่วนของการประเมินผลปลายภาค เรียน ครูใช้แบบทดสอบและรวบรวมคะแนนเก็บระหว่างภาคมาประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง

Thesis Title A Study of Instruction Promoting Self-Directed Learning of Teachers in

the Elementary School under the Songkhla Educational Service Area

Office 1: A Case Study of Anubansongkhla School

**Author** Miss Sinee Klummat

Major Program Elementary Education

Academic Year 2008

## **ABSTRACT**

The objective of this research was to study instruction promoting self-directed learning in the areas of 1) preparation of instruction, 2) classroom climate, 3) instructional processes and evaluation of learning of Prathomsuksa Six teachers in Anubansongkhla School. The samples of this research were 8 teachers, 21 students of Prathomsuksa Six academic year 2/2007, and the associate director for academic affairs of Anubansongkhla School. The method of this research was qualitative research, a case study design. The researcher was in the school for a semester. Data were collected by non-participant observations, informal interviews, indepth interview, documents and photographs study. The data were analyzed by analytic inductive and content analysis methods.

The findings were:

1) Preparation of instruction: The teachers prepared beforehand the plans and medias which were congruent with the contents and the needs of the students. There were varieties of learning resources, suitable to self-directed learning. Most of what described in the plans did not promote the students to initiate the diagnosis of their learning needs, make their own learning plans, and evaluate their learning outcomes which were the important elements of self-directed learning process. There were only some parts of the plans that promoted the students to make some projects which consisted of all of the important elements of self-directed learning process.

2) Classroom climate: There were 2 types of classroom climate, physical climate and psychological climate. The physical climate, the classrooms, the environment and the equipment were suitable to self-directed learning. The psychological climate, the teachers constructed warm, friendly and attentive climate. The teachers facilitated the students to realize the importance of

(5)

self-directed learning, to understand the role of themselves and the role of the teachers. Over all, the classroom climate promoted self-directed learning well.

- 3) Instructional process: There were 2 types of instructional process, the well instructional process which the teachers had the students to do the projects which consisted of the important elements of self-directed learning process. The process that promoted the students to initiate the diagnosis of their learning needs, make their own learning plans, control themselves to do the activities to attain the objectives, evaluate the process of the activities, improve the week points of the activities, and evaluate their learning outcomes. And the instructional process which promoted self-directed learning which the students just only followed the teachers plans and participated in the instructional activities.
- 4) Evaluation of learning: Their were 3 types of evaluation of learning; the pretests, the formative, and the summative evaluation. The pretests were used to assess the prior knowledge of the students. The formative evaluation was used to evaluate the students experience during the semester. The students participated in the formative evaluation process by setting how to present their work, and setting the evaluation criteria. The students evaluated their own works and their friends' works. The formative evaluation was done several times during the semester. The summative evaluation; the final examination and result of the formative evaluation were used for summative evaluation.